

Les tradicions

Lorella Vidmar

Sóc italiana i fa dos anys que visc a Girona. Durant aquest temps he conegut i he conviscut amb gent de Girona i això m'ha permès d'anar coneixent la cultura del país. Tant el meu interès personal per conèixer una nova cultura com, per altra banda, el caràcter hospitalari dels catalans, m'han permès de participar activament en algunes de les celebracions tradicionals catalanes i he de dir que, al costat de les celebracions culturals italianes, les de Girona m'han sorprès molt positivament.

El primer que sorprèn és el nombre de tradicions i de costums que sobreviuen a Girona i a tot Catalunya, i encara sorprèn més el fet que les tradicions, siguin religioses o siguin paganes, no representin només un dia de festa, en què simplement no es treballa o no hi ha classe –això és el més corrent a Itàlia–, sinó que se celebren amb música, balls, manifestacions, *mercadillos*..., i a més, amb una participació popular molt activa. Algunes d'aquestes festes, com la tradició del llibre i la rosa el dia de Sant Jordi, són a ulls d'un italià novetats ben curioses i divertides. Ah! i fa gràcia també que cada celebració tingui el seu tortell o la seva coca.

És sorprenent la manera que cada ciutat i cada poble tenen de celebrar les festes dels seus patrons. Són celebracions que comprenen una gamma molt variada de manifestacions i les de les ciutats més importants –Girona, Figueres, Olot– poden arribar a durar tota una setmana!

La intensitat amb què es viuen i el grau de participació de la gent fan pensar que hi ha un fort sentiment d'identitat catalana i una identificació amb la pròpia terra, amb la qual els vincles semblen ser molt profunds. De fet, el tipus de manifestacions que es proposen afavoreixen i en alguns casos fan imprescindible la participació de la gent. La majoria de les celebracions gironines i catalanes –les sardanes, les danses tradicionals, els balls de gegants i capgrossos, els correfocs, les cavalcades de Reis, les processons, les cercaviles, els castells, etc.– són activitats més aviat de grup

Lorella Vidmar – Nascuda a Gradisca d'Isonzo (Itàlia) – Resident a Girona

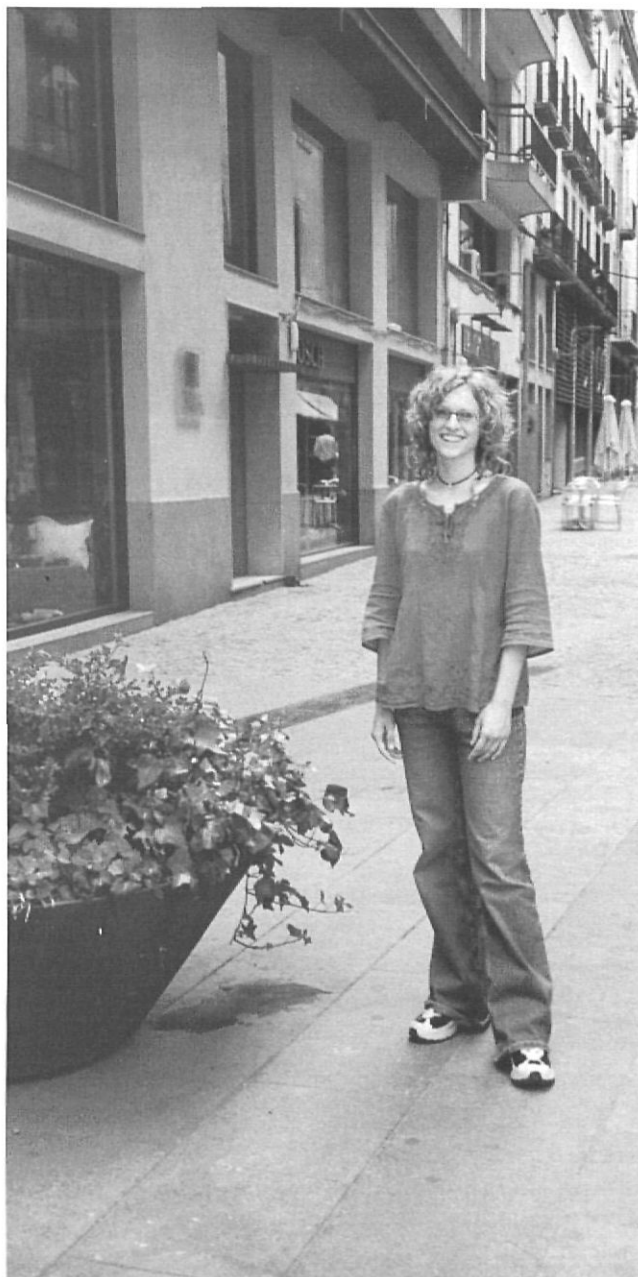
que no individuals o de parella i busquen engrescar i entusiasmar el major nombre de persones. Les danses tradicionals en serien un bon exemple, perquè hi ha pocs balls de parella: molts consisteixen justament a anar canviant de parella, i això afavoreix la interacció entre els participants. O els castells, espectacles d'una increïble emoció i habilitat física, que destaquen per la necessària unió i confiança entre els nombrosos membres de les colles. Un altre aspecte que també m'ha sorprès d'aquestes celebracions és el seu caràcter proper i transparent, humil i senzill. Una tradició com el tió, per exemple, que caga regals als nens que s'han portat bé, per a mi és tan sorprenent com la figura del caganer en el pessebre, símbol, potser, de la fertilitat de la terra. A les comarques de Girona, i en general a Catalunya, allò més important no és la forma com es desenvolupen les representacions culturals, sinó el concepte que signifiquen en si mateixes.

El caràcter lúdic de les tradicions catalanes contrasta també amb el sentit competitiu que tenen algunes celebracions italianes, d'entre les quals no em puc estar de citar el Palio di Siena. Aquesta festa consisteix en una cursa de cavalls, en què cada barri de la ciutat participa amb un cavall i un genet. Estem parlant d'una tradició molt important! Doncs bé, el visitant que es passegi pels barris després de la cursa, veurà gent en plena celebració per la victòria aconseguida i uns metres més enllà veurà gent trista per la derrota. En canvi aquí, les celebracions ludicoculturals van en una altra direcció, són més festives i participatives i hi dominen els colors, la música, l'espectacle i la participació de la gent i tenen per objectiu principal passar una estona agradable i divertida en companyia dels veïns, amics i visitants.

Malgrat la bellesa, l'interès i la curiositat que puguin tenir aquestes festes i tradicions per a un estranger, no es configuren com un espectacle per a un públic estrany.

Abans de venir a viure a Girona, l'única cosa que sabia de Catalunya és que, a més del castellà, s'hi parlava també el català, que n'era la llengua pròpia. Desconeixia, per exemple, tot el que respecta a la seva cultura. I ara entenc per què.

A diferència d'algunes festes italianes, per exemple el carnaval de Venècia, que té una gran projecció nacional i internacional, les festes i tradicions catalanes s'adrecen cap als catalans i es despreocupen del reconeixement exterior. Tot i ser obertes a tots aquells que tinguin ganes d'assistir-hi o de participar-hi, són festes fetes pels catalans i per als catalans. Són festes participatives i festives, però en el fons tenen un caràcter familiar ampli, gairebé privat. Sense anar més lluny, els castells, que són festes molt espectaculars i que, ben segur, podrien constituir una font important d'ingressos turístics, tenen una repercussió que no depassa els pobles dels voltants. Diria que es tracta de festes de poble per a la gent del poble o, a les ciutats, de barri per a la gent del barri.

Finalment, penso que les tradicions i els costums populars són també una expressió i una manifestació del caràcter i de la personalitat del poble. Fent una analogia entre aquestes celebracions que hem anat resseguint i el caràcter de la gent de Girona, tal i com jo ho veig, hi entreveig una relació entre la gran facilitat que mostren els gironins per acollir-te a casa seva i la facilitat que t'ofereixen d'entrar i participar activament en llurs festes locals; i, per altra banda, el tarannà més introvertit de les persones en el moment de donar-se a conèixer més profundament coincideix amb la falta de projecció externa de la pròpia cultura que m'ha semblat detectar.

